



МХАТ У ЈУГОСЛАВИЈИ

(материјали и документи)

Пре 34 године, октобра 1922 г., колектив Художественог театра, после велике турнеје по Европи и Америци, посетио је Загреб. Уместо 5 претстава, како је било предвиђено по плану, МХАТ је од 4 до 21 новембра 1922 године дао 12 претстава. Ванредно топли дочек, који су Загрепчани указали колективу театра, дубоко је дирнуо труп. „Загреб је био диван дирљивошћу односа, пажњом и срдечношћу... Нас нису нигде дочекали и вероватно нас нигде неће ни дочекати као у Загребу“, писала је 25 новембра 1922 године Вл. И. Немирович-Данченку једна од учесница турнеје, изражавајући мисли и осећања читавог колектива.

Художествени театар до данашњег дана са благодарношћу чува успомену на свој боравак у Загребу, који је у театру изазвао осећање крвног сродства, најприсније културне заједнице братских словенских народа Југославије и Совјетског Савеза.

Ниже објављујемо материјале и документе који се чувају у архиви К. С. Станиславског и који рељефно карактеришу пријатељске односе, створене између гостољубивих Загрепчана, загребачких позоришних радника и колектива Художественог театра.

Писмо К. С. Станиславског које објављујемо претставља одговор на посланицу претставника Народног Казалишта у Загребу од 12. XI. 1922 г., у којој је била изражена захвалност МХАТ-у „од словенске браће, чије им је сродство помогло да осете и схвате сву величину лепоте и поноса словенског уметничког стваралаштва“.



Загреб, 19-тог новембра 1922 године

НАРОДНОМ КАЗАЛИШТУ У ЗАГРЕБУ

Откада нам је група наших глумаца, која је пре две године боравила у Загребу, испричала о пријему који сте им ви овде указали, навикли смо да на Ваше Казалиште гледамо као на позориште које нам је блиско, а на Загреб као на наш родни град. Сада је судбина срећом довела читав Московски Художествени театар у дивну хрватску престоницу, и ми смо се уверили да се наши другови нису преварили у својој љубави и привржености према вама. Ви сте сви тако суптилно и фино схватили нашу уметност, указали нам толико безграничне пажње, толико најискреније нежности да ће успомена о нашем сусрету заувек остати у нашим срцима као најмилија и најрадоснија.

Топло из свег срца захваљујем Вам за Ваше признање и љубав и растајући се с Вама, верујем, да не говоримо један другому збогом, већ довиђења.

К. С. Станиславски

ПУТ У ЗАГРЕБ

(Из успомена К. С. Станиславског*)

Загреб има нарочиту и врло дивну оригиналну физиономију. Изненадило ме је то, што је то град пешака. Аутомобили и фијакери ретко заглушују весели жагор шетача... У центру, на тргу налази се велико позориште. Иза њега је јавна библиотека и музеј, а нешто даље је универзитет. Одмах ћете приметити да ове установе уливају неку потпуно изузетну пажњу — пажњу и љубав. Тамо влада сасвим изванредни, узорни ред. Одлично и с љубављу сакупљене су колекције књига, и предмета, и њих показују посетиоцима са узбуђењем и поносом. Али у центру читавог живота града је култ позоришта. У њему је уједињено све: и опера, и драма, и балет... У овом позоришту, дивном по својој атмосфери, учињено

* Објављује се први пут.